

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Paweł Stosio

Protokolant: Sebastian Stulich

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2024 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. L.

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. L. kwotę 349.580,74 złotych (słownie: trzysta czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych i siedemdziesiąt cztery grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. L. kwotę 31.267,00 złotych (słownie: trzydzieści jeden tysięcy dwieście sześćdziesiąt siedem złotych i zero groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10.800,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych i zero groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
- nakazuje ściągnąć od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 2.246,56 zł (dwa tysiące dwieście czterdzieści sześć złotych i pięćdziesiąt sześć) tytułem części wynagrodzenia biegłego poniesionego tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

sędzia Paweł Stosio

Sygn. akt XXVI GC 308/23

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 kwietnia 2024 r.

Pozwem z dnia 2 lutego 2023 r. (data stempla pocztowego, k. 58) W. L. wniósł o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej jako: (...)) kwoty 349.580,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód, w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zawarł z pozwanym w dniu 26 marca 2020 r. umowę sprzedaży energii elektrycznej, w ramach której pozwany zobowiązał się m.in. do sprzedaży powodowi energii elektrycznej do obiektu przy ul. (...) w S.. Umowa została zawarta na czas określony, tj. od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., przy czym pozwany oszacował planowany roczny wolumen zużycia na 2424,144 MWh. Pismem z dnia 31 sierpnia 2022 r. (...) wypowiedział przedmiotową umowę

ze skutkiem natychmiastowym (w terminie 30 dni od dnia doręczenia), jako podstawę wskazując § 10 ust. 2 lit. a, b i c umowy. W uzasadnieniu wypowiedzenia wskazano natomiast, że powód już w styczniu 2021 r. rozpoczął odbiór energii elektrycznej w ilościach rażąco wygórowanych od średniej ilości energii jako co miesiąc powinna być odbierana na podstawie planowanego rocznego wolumenu. Natomiast do końca lipca 2021 r., powód zużył ilości planowane do odbioru dla całego roku obowiązywania umowy, a w roku 2022 do końca maja. Z uwagi na powyższe, w ocenie pozwanego przekazane przez powoda dane o planowanych do odbioru ilościach energii elektrycznej były nieprawdziwe. Ponadto, według (...), powód naruszył obowiązek pisemnego informowania sprzedawcy o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na wykonanie umowy, ponieważ nie poinformował pozwanego o konieczności zmiany ilości energii elektrycznej planowanej do odbioru. Dlatego dalsze wykonywanie umowy przez H. stało się niemożliwe z wyłącznej przyczyny leżącej po stronie powoda.

W ocenie strony powodowej dokonane przez pozwanego wypowiedzenie umowy było nieuzasadnione, ponieważ nie doszło do naruszenia przez powoda żadnego zobowiązania wynikającego z umowy łączącej strony. W szczególności powód nie przekazał (...) nieprawdziwych danych o planowanych do odbioru ilościach energii elektrycznej, skoro umowa do tego nie zobowiązywała. Wysokość planowanego odbioru została bowiem wyliczona przez (...), na podstawie dokumentów dostarczonych przez powoda przed zawarciem umowy. Na tej podstawie, pozwana spółka samodzielnie dokonała obliczeń, a powód nie miał żadnego wpływu na wskazany przez pozwaną spółkę wolumen. Ponadto powód wskazał, że w jego ocenie, nawet gdyby podzielić stanowisko strony pozwanej, że w czasie trwania umowy doszło do zmiany stanu faktycznego, o której powód nie poinformował (...), to mimo to okoliczność ta nie skutkowałą niemożliwością wykonania umowy na zasadach w niej określonych, ani na podstawie art. 493 § 1 k.c. Niemożliwość wykonania umowy nie można bowiem utożsamiać z jej nieopłacalnością dla strony pozwanej.

Z powyższych względów powód wskazał, że powody wypowiedzenia umowy wskazane przez (...) mają charakter jedynie pozorny, a rzeczywistą przyczyną zaprzestania jej wykonywania było to, że umowa stała się dla pozwanej spółki nieopłacalna pod względem finansowym, ze względu na wzrost cen energii na rynku. Ponadto, z uwagi na zaprzestanie świadczenia usług przez (...) powód zmuszony był zawrzeć umowę z innym sprzedawcą energii elektrycznej, na podstawie której za okres od 1 listopada 2022 r. do dnia 30 listopada 2022 r. zapłacił kwotę 504.137,77 zł brutto. Gdyby natomiast umowa z (...) był kontynuowana, powód za identyczne zużycie zapłaciłby 154.436,28 zł brutto. Różnica pomiędzy kwotą, którą powód byłby zobowiązany zapłacić na podstawie umowy zawartej z (...), a kwotą rzeczywiście zapłaconą na rzecz podmiotu trzeciego, stanowi w ocenie strony powodowej szkodę, której dochodzi zapłaty od pozwanego w niniejszym postępowaniu na podstawie art. 471 k.c.

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 lipca 2023 r. (k. 75-88) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że powód w umowie łączącej strony zobowiązał się do niezwłocznego pisemnego informowania pozwanego o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na prawa lub obowiązki stron, w szczególności o zmianach charakteru wykorzystania energii. Zakup energii elektrycznej w celu jej sprzedania powodowi, został dokonany przez pozwanego, w oparciu

o planowane zużycie. Natomiast świadczeniu (...), polegającego na zakupie energii elektrycznej w ilości odpowiadającej planowanemu zużyciu na okres trzech lat, odpowiada zobowiązanie powoda do zakupu energii elektrycznej w ilości odpowiadającej planowanemu zużyciu. Jednocześnie pozwany wskazał, że powszechnie w celu oszacowania planowanego zużycia, bierze się pod uwagę historyczne zużycie odbiorcy z określonego okresu, które następnie korygowane jest w górę lub w dół w związku

z wykonywaną działalnością kupującego. Oznacza to, że jeśli kupujący w perspektywie trzech lat planuje np. rozwój swojej działalności, to takie informacje powinien przekazać sprzedawcy w momencie zawierania umowy. Ponadto powód powinien był poinformować (...) o zmianie planowanego zużycia w pierwszym i drugim roku trwania umowy i złożyć aktualne oświadczenie, a wówczas strony ustaliłyby nową cenę. Powód temu obowiązkowi nie sprostał. Jednocześnie, wbrew twierdzeniu strony powodowej, umowa zobowiązywała powoda do wskazania planowanego zużycia, gdyż uregulowano w niej, że cena za sprzedaż energii elektrycznej jest ustalana na podstawie informacji o grupie taryfowej (§3 ust. 7 Umowy).

Ponadto w ocenie (...) nieprawdziwe jest twierdzenie powoda, że nie miał on wpływu na planowane zużycie, gdyż jako profesjonalista zawierał umowę i złożył w niej prawnie wiążące oświadczenia w zakresie planowanego zużycia na okres trzech lat prowadzenia działalności gospodarczej. Pozwany natomiast nie miał i nie mógł mieć innej wiedzy na temat zużycia kupującego niż wiedza historyczna, oparta o faktury dostarczone przez powoda, a prawie dwukrotnie wyższe zużycie energii elektrycznej od planowanego, nie może być skutkiem drobnych zmian w zakresie prowadzonej przez powoda działalności. Dodatkowo, (...) wskazał, że z planowanym zużyciem zawsze wiąże się cena jaką sprzedawca składa w ofercie kupującemu oraz działania po stronie sprzedawcy, których celem jest zakupienie na rynku (z wyprzedzeniem) odpowiedniej ilości energii na dany okres (tzw. zabezpieczenie wolumenu energii elektrycznej pod dostawę do danego odbiorcy). Z kolei, w odbiorze planowanego zużycia energii przez kupującego chodzi o to, że odchylenia od niego nie powinny być znaczne, gdyż zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. każdy uczestnik rynku, powinien dążyć do bycia zbilansowanym, a podmioty odpowiedzialne za bilansowanie mają za zadanie wspierać zbilansowanie systemu, oraz zachęcać innych uczestników rynku do utrzymywania zbilansowania systemu w czasie rzeczywistym. W przypadku powoda, rzeczywiste zużycie w stosunku do średniego na dany miesiąc planowanego zużycia wzrosło znacznie począwszy od pierwszego miesiąca obowiązywania umowy, o czym (...) powziął informację dopiero na skutek wewnętrznej weryfikacji rozpoczętej w sierpniu 2022 r., w związku z odnotowaniem znacznej straty z zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej w zakresie portfela odbiorców, wśród których znajdował się m.in. powód. Z uwagi na brak zabezpieczenia ilości energii elektrycznej ponad planowany wolumen, H. został zmuszony do nabywania dodatkowych ilości energii na rynku TGE, aby uniknąć niezbilansowania. W rezultacie, (...) podjął decyzję o wypowiedzeniu umów z klientami znacznie przekraczającymi planowane zużycie.

Pozwany podkreślił też, że w jego ocenie niepoinformowanie go o zmianie stanu faktycznego (tj. o wszystkim co ma wpływ na prawa i obowiązki stron), stanowi rażące naruszenie postanowień umowy i stanowiło podstawę do wypowiedzenia umowy przez sprzedawcę w trybie natychmiastowym. Taką zmianą stanu faktycznego w niniejszej sprawie był najprawdopodobniej rozwój działalności gospodarczej powoda, skutkujący zużyciem energii w ilości średnio 1,7 razy większej aniżeli ilość wynikająca z planowanego zużycia. Niepoinformowanie o tym skutkowało wprowadzeniem (...)

w błąd co do rzeczywistej ilości energii, jaka powinna być zabezpieczona dla powoda, co było niekorzystne dla pozwanego. Ponadto, brak stosownej informacji ze strony powoda stanowi w ocenie pozwanego nienależyte wykonanie umowy, które doprowadziło w konsekwencji do szkody po stronie (...) w postaci dokupowania energii elektrycznej. Z uwagi na spełnienie przesłanek wynikających z art. 471 k.c., w opinii strony pozwanej, naruszenie z § 2 ust. 2 lit. i) umowy także z ww. powodu zasługuje na miano rażącego naruszenia umowy.

Jednocześnie w ocenie pozwanego w niniejszej sprawie nie doszło do sytuacji, w której jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana. (...) nie był bowiem zobowiązany do dostarczania i sprzedaży powodowi w nieskończoność ponadprogramowych ilości energii elektrycznej ponad planowane zużycie w skali roku i w związku z tym nie może ponosić odpowiedzialności za świadczenie, do którego nie jest w ogóle zobowiązana.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie (protokół z rozprawy z dnia 17 stycznia 2024 r., k. 229-231).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W. L. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod firmą (...), zawarł jako Kupujący z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (tj. spółką zajmującą się obrotem energią elektryczną zgodnie z koncesją wydaną przez Prezesa URE) jako Sprzedającym w dniu 26 marca 2020 r. Umowę Sprzedaży Energii Elektrycznej Nr (...) (dalej jako „Umowa”), w ramach której, zgodnie z § 2 ust. 1 Umowy Sprzedawca zobowiązał się do:

- a) sprzedaży energii elektrycznej do obiektów oraz do przeniesienia na Kupującego tytułu własności do sprzedanej energii elektrycznej w punkcie poboru energii (PPE);
- b) bilansowania handlowego Kupującego według jednostki grafikowej Sprzedającego;
- c) przestrzegania standardów jakościowych obsługi Kupującego określonych w umowie;
- d) przestrzegania aktualnie obowiązujących przepisów dotyczących warunków pobierania opłat za sprzedaż energii elektrycznej;
- e) prowadzenia ewidencji wpłat należności zapewniającej poprawność rozliczeń.

Natomiast Kupujący zobowiązał się m.in. na mocy § 2 ust. 2 lit. a) - b), oraz lit. i) Umowy do:

- a) zakupu energii elektrycznej na warunkach określonych w Umowie;
- b) odbioru energii elektrycznej we wskazanych w Umowie PPE;
- i) niezwłocznego pisemnego informowania Sprzedawcy o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na prawa lub obowiązki stron objęte Umową, w szczególności o zmianach charakteru wykorzystania energii.

W § 3 ust. 1 i 2 Umowy zostało uregulowane, że rozliczenia pomiędzy stronami będą dokonywane na podstawie cen i opłat wskazanych w Załączniku nr 3 do Umowy (podanych w kwotach netto, do których należy dodać podatek VAT) oraz danych przekazanych przez operatora systemu dystrybucyjnego (OSD).

W § 3 ust. 7 Umowy wskazano, że cena energii elektrycznej dla wszystkich PPE została skalkulowana na podstawie informacji o grupie taryfowej, przekazanych Sprzedawcy przez Kupującego w Załączniku nr 1 do Umowy. W przypadku gdy Kupujący dokona zmiany grupy taryfowej w OSD dla jakiegokolwiek PPE bez wcześniejszego, pisemnego uzgodnienia ze Sprzedawcą, Sprzedawca może zmienić jednostronnie, tj. bez zgody oraz w sposób wiążący dla Kupującego, cenę energii odbieranej w takim PPE. Nowa cena energii będzie obowiązywać strony od momentu dokonania zmiany grupy taryfowej przez Kupującego i stanowić będzie odpowiednio:

- a) w przypadku taryf jednostrefowych: 150% ceny z dotychczasowej grupy taryfowej, wskazanej w Załączniku nr 3 do Umowy;
- b) w przypadku taryf wielostrefowych: 120% najwyższej ceny strefowej dla dotychczasowej grupy taryfowej wskazanej w Załączniku nr 3 do Umowy.

W § 5 ust. 1 - 3 Umowy, strony ustaliły, że stroną odpowiedzialną za bilansowanie handlowe w ramach Umowy jest Sprzedawca, który miał ponosić wszelkie koszty i obowiązki związane z niebilansowaniem, przy czym Kupujący oświadczył, że wszelkie prawa i obowiązki związane z bilansowaniem handlowym wynikającym z Umowy, w tym zgłaszania grafików handlowych do OSD przysługują Sprzedawcy.

W § 9 ust. 1 Umowy Kupujący oświadczył i zapewnił Sprzedawcę, że dla PPE wskazanych w Załączniku nr 1 do Umowy, Umowa będzie w całym okresie dostawy ustalonym dla danego PPE jedyną obowiązującą umową dotyczącą sprzedaży energii elektrycznej, tj. Kupujący nie jest stroną i nie zawrze dla takiego PPE żadnej innej umowy sprzedaży energii elektrycznej ani umowy kompleksowej. W ust. 2 ww. paragrafu Kupujący zobowiązał się ponadto do nierozwiązywania umowy dystrybucyjnej dla jakiegokolwiek PPE wyszczególnionego w Załączniku nr 1 do Umowy.

Zgodnie z § 10 ust. 2 Umowy Sprzedawca mógł wypowiedzieć Umowę w trybie natychmiastowym, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w przypadku m.in. gdy:

a) Kupujący w sposób rażąco narusza postanowienia Umowy, w tym nie wypełnia - pomimo otrzymania od Sprzedawcy stosownego przypomnienia (w dowolnej formie) - swoich zobowiązań pieniężnych wobec Sprzedawcy; w szczególności dotyczy to sytuacji, gdy Kupujący opóźnia się z zapłatą faktury co najmniej 45 dni ponad termin jej płatności;

b) przekazane Sprzedawcy przez Kupującego dane lub oświadczenia zawarte w umowie okazały się fałszywe; w szczególności, jeżeli kupujący złożył nieprawdziwe oświadczenie co do okresu wypowiedzenia umowy sprzedaży energii elektrycznej u dotychczasowego sprzedawcy dla jakiegokolwiek PPE;

c) w wyniku okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi Kupujący, w szczególności w związku z naruszeniem zobowiązań, o których mowa w § 9 Umowy, nie jest lub nie będzie możliwie wykonanie zobowiązania Sprzedawcy polegającego na sprzedaży na rzecz Kupującego energii elektrycznej na zasadach określonych w umowie.

Integralną częścią Umowę stanowiły zgodnie z § 14 ust. 8 Umowy Załączniki nr od 1 do 5.

W Załączniku nr 1 wskazano, że Umową objęty jest jeden PPE przy ul. (...), (...)-(...) S. (Nr Punktu Poboru (...)), planowany roczny wolumen zużycia wynosił 2424,144 MWh, a okres dostaw miał trwać dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

W Załączniku nr 3 wskazano natomiast, że cena energii elektrycznej w PLN/MWh wynosi:

- od dnia 1.01.2021 r. do dnia 31.12.2021 r. (dzienna/nocna/szczyt) - 309,00 zł;

- od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. (dzienna/nocna/szczyt) - 309,00 zł;

- od dnia 1.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. (dzienna/nocna/szczyt) - 309,00 zł.

(Umowa wraz z załącznikami, k. 23-28; okoliczności bezsporne)

Kupujący już w styczniu 2021 r. rozpoczął odbiór energii elektrycznej w ilości półtora razy wyższej niż wynikało z planowanego użycia, a następnie ponad dwukrotnie wyższej. Do końca lipca 2021 r., Kupujący zużył ilości planowane do odbioru dla całego roku, a do końca maja za rok 2022.

(zestawienie planowego i rzeczywistego zużycia energii przez powoda, k. 91; okoliczność bezsporna)

Ceny energii elektrycznej od 2021 r. stale rosły. Zapotrzebowania na rynku oraz ceny w 2022 r. były bardzo wysokie (w szczególności ceny na Towarowej Giełdzie Energii) m.in. wskutek inwazji Rosji na Ukrainę i wiążącymi się z tym ograniczeniami zakupu rosyjskich dostaw energii, a także wzrostem cen węgla, podwyżką cen surowców oraz zwiększonym popytem na energię elektryczną po pandemii.

W IV kwartale 2022 r. na poziomie kraju i u wszystkich sprzedawców średni poziom cen energii elektrycznej do odbiorców z grupy taryfowej B wyniósł 620,80 zł/MWh netto, a uśredniona cena sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa obrotu nie będące dawnymi spółkami dystrybucyjnymi (w tym (...)) odbiorcom posiadającym umowy sprzedaży w grupie taryfowej B wyniosła w tym okresie 671,20 zł/MWh netto.

(opinia biegłego sądowego, k. 217-224; okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 31 sierpnia 2022 r. (doręczonym dnia 8 września 2022 r.), (...) złożył W. L. wypowiedzenie Umowy ze skutkiem natychmiastowym, tj. w terminie 30 dni od dnia doręczenia pisma Kupującemu, wskazując jako podstawę wypowiedzenia § 10 ust. 2 lit. a), b) i c) Umowy.

W uzasadnieniu pisma Sprzedawca wskazał, że „Kupujący, już w styczniu 2021 r. rozpoczął odbiór Energii Elektrycznej w ilościach rażąco wygórowanych, bo w ilości półtora razy wyższej, a następnie ponad dwukrotnie wyższej od średniej ilości energii jako co miesiąc powinna być odbierana na podstawie planowanego rocznego wolumenu określonego w Załączeniu nr 1 do Umowy. Do końca lipca 2021 r., czyli przez siedem miesięcy obowiązywania Umowy, Kupujący zużył

ilości planowane do odbioru dla całego roku obowiązywania Umowy. Z kolei, w roku 2022 do końca maja Kupujący odebrał już Energię Elektryczną w ilości równej ilości zaplanowanej dla całego roku obowiązywania Umowy”.

W ocenie Sprzedawcy, Kupujący przekazał nieprawdziwe dane o planowanych do odbioru ilościach energii elektrycznej, co miało przełożenie na cenę oraz czas na jaki Umowa została zawarta. Przy czym nie jest możliwe, przy racjonalnie prowadzonej działalności, że Kupujący nie mógł przewidzieć znacznie wyższego zapotrzebowania na energię elektryczną w danym roku obowiązywania Umowy. Ponadto, zdaniem Sprzedawcy, Kupujący naruszył § 2 ust. 2 pkt i) Umowy (tj. obowiązek do pisemnego informowania sprzedawcy o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na wykonanie Umowy), z uwagi na fakt, że do dnia nadania ww. wypowiedzenia Kupujący nie poinformował Sprzedawcy o konieczności zmiany ilości energii elektrycznej planowanej do odbioru. Powyższe, w ocenie Sprzedawcy, spowodowało, że dalsze wykonywanie Umowy przez Sprzedawcę stało się niemożliwe z wyłącznej przyczyny leżącej po stronie Kupującego.

(wypowiedzenie Umowy, k. 29-36; okoliczności bezsporne)

W odpowiedzi z dnia 13 września 2022 r. na wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym Kupujący wskazał, że żadna ze wskazanych przez Sprzedawcę podstaw do wypowiedzenia Umowy nie wystąpiła, wobec czego wypowiedzenie jest nieważne, a łącząca strony Umowa jest nadal wiążąca. W uzasadnieniu przedmiotowego pisma wskazano również, że Kupujący nie złożył żadnych nieprawdziwych oświadczeń w zakresie deklaracji planowanego odbioru ilości energii elektrycznej. Co więcej, to Sprzedawca, na podstawie przedłożonych przez Kupującego dokumentów, samodzielnie dokonał obliczeń i określił wolumen wskazany w Załączniku nr 1 do Umowy oraz zgodnie z § 5 Umowy to Sprzedawca zobowiązany był do ponoszenia kosztów i obowiązków związanych z niezbilansowaniem.

W piśmie z dnia 23 września 2022 r. (...) podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko co do zasadności wypowiedzenia Umowy w trybie natychmiastowym.

(pismo z dnia 13.09.2022 r., k. 37-38; pismo z dnia 23.09.2022 r., k. 39-41; okoliczności bezsporne)

Z uwagi na zaprzestanie świadczenia usług określonych w Umowie przez (...), powód zmuszony był zawrzeć umowę z innym sprzedawcą energii elektrycznej. W innym przypadku energię elektryczną nabywałby za pośrednictwem sprzedawcy rezerwowego. Cena energii elektrycznej dla sprzedaży rezerwowej zazwyczaj jest znacząco wyższa niż średnie ceny oferowane odbiorcom na rynku. W interesie odbiorców jest zatem jak najszybszy wybór nowego sprzedawcy.

Dlatego dnia 9 października 2022 r. powód zawarł umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z (...) sp. z o.o. (dalej jako: (...)) na okres od 9 października 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. W załączniku nr 2 do przedmiotowej umowy ustalono cenę energii elektrycznej według formuły cenowej bezpośrednio odnoszącej się do dobowo-godzinowych notowań na rynku dnia następnego na Towarowej Giełdzie Energii. Cena ta wyliczana była na podstawie formuły odnoszącej się do trzech składowych: (i) godzinowej ceny energii ustalonej w oparciu o ceny wynikające z tzw. fixingu I na Towarowej Giełdzie Energii, (ii) składnika „Kc”, wynoszącego 182 zł/MWh netto i odzwierciedlającego sumę kosztów sprzedawcy, (iii) składnika „OH”, tj. opłaty handlowej, wynoszącej 115 zł/m-c netto.

Na podstawie ww. umowy powodowi za okres od 1 listopada 2022 r. do dnia 30 listopada 2022 r. została wystawiona faktura VAT nr (...) na kwotę 504.137,77 zł brutto, przy zużyciu energii elektrycznej 475,994062 MWh.

(umowa sprzedaży energii z dnia 09.10.2022 r. wraz z załącznikami, k. 42-48; faktura VAT nr (...), k. 49; opinia biegłego sądowego, k. 217-224; okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 5 stycznia 2023 r. powód wezwał (...) do zapłaty w terminie 7 dni od dnia odebrania wezwania kwoty 349.580,74 zł, tytułem odszkodowania za szkodę wynikającą z bezzasadnego wypowiedzenia Umowy. W wezwaniu wskazano, że wysokość dochodzonej kwoty wynika z różnicy pomiędzy ceną wynikającą z Umowy, a ceną zapłaconą przez powoda nowemu sprzedawcy. Wezwanie zostało doręczone (...) dnia 13 stycznia 2023 r.

W odpowiedzi na wezwanie (...) pismem z dnia 24 stycznia 2023 r. wskazał, że nie uznaje roszczenia powoda zarówno co do wysokości jak i co do podstawy prawnej roszczenia.

(wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania i wydrukiem ze śledzenia przesyłek Poczty Polskiej, k. 51-56; pismo z dnia 24.01.2023 r., k. 57; okoliczności bezsporne)

Powołany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które zgodnie z art. 243² k.p.c. stanowią dowód w sprawie bez wydawania odrębnego postanowienia. W przedmiotowej sprawie żadna ze stron nie zakwestionowała autentyczności dokumentów prywatnych złożonych w niniejszym postępowaniu, ani też pochodzenia oświadczeń w nich zawartych od osób, które dokumenty owe podpisały. Nie było zatem powodów, dla których Sąd dokumentom tym miałby w jakimkolwiek zakresie odmówić autentyczności. Stanowiły one jedynie wyłącznie dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które nie korzystają z domniemań zawartych w treści art. 244 k.p.c. (domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych), jak ma to miejsce w przypadku dokumentów urzędowych a jedynie – poza domniemaniem autentyczności – korzystają z domniemania wyłączającego potrzebę dowodu, że osoba, która dokument podpisała, złożyła zawarte w nim oświadczenie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1982 r., sygn. akt III CRN 65/82, LEX nr 8414). Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej, o czym rozstrzyga sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (art. 233; też K. Knoppek: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 25 września 1985 r., sygn. akt IV PR 200/85, PiP 1988, nr 5). W ocenie Sądu całość powyższego materiału dowodowego zasługiwała na uznanie za materiał wiarygodny i mogący posłużyć jako podstawa dla dokonania ustaleń faktycznych.

Wiele faktów miała charakter bezstronny między stronami, w tym fakt zawarcia Umowy, wykonywanie jej do momentu złożenia przez (...) wypowiedzenia oraz przekroczenie przez powoda planowanego zużycia energii elektrycznej. Strony pozostawały w sporze jedynie w zakresie skuteczności złożonego przez pozwanego wypowiedzenia oraz nienależytego wykonania umowy przez powoda. Strona pozwana kwestionowała roszczenie powoda oparte na odpowiedzialności kontraktowej, wskazując, że jej wypowiedzenie było skuteczne, a ponadto negocjowała wystąpienie szkody po stronie powoda co do zasady i co do wysokości, jednocześnie wskazując, że to zachowanie powoda (stanowiące podstawę wypowiedzenia Umowy), naraziło (...) na szkodę w postaci konieczności dokonywania zakupu energii elektrycznej na TGE.

Ponadto Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rynku energii elektrycznej na fakt rynkowej wysokości ceny netto sprzedaży dla przedsiębiorców energii elektrycznej za 1 MWh obowiązującej w listopadzie 2022 r., a także czy cena jaką powód uścił za sprzedaż energii elektrycznej w listopadzie 2022 r. (1.008,45 zł netto za 1 MWh) mieściła się w przedziale rynkowych cen netto obowiązujących w tym okresie.

Biegły sądowy M. S. w opinii z grudnia 2023 r. (k. 217-224) wskazał, m.in., że ze średnich cen sprzedaży energii publikowanych przez Urząd Regulacji Energetyki wynika, iż w IV kwartale 2022 r. na poziomie kraju i u wszystkich sprzedawców średni poziom sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców z grupy taryfowej B, wyniósł **620,80 zł/MWh netto**. Uśredniona cena sprzedaży energii elektrycznej w IV kwartale 2022 r. (na podstawie średnich cen sprzedaży energii publikowanych przez Agencję Rynku Energii) przez przedsiębiorstwa obrotu nie będące dawnymi spółkami dystrybucyjnymi (np. (...), (...)) odbiorcom posiadającym umowy sprzedaży (sytuacja analogiczna do analizowanej) i zasilanym ze średniego napięcia SN (grupa taryfowa B) wyniosła **671,20 zł/MWh netto**.

Mając na uwadze powyższe biegły wskazał, że cena jaką zapłacił powód (...) za sprzedaż energii elektrycznej za okres od 1 listopada 2022 r. do 30 listopada 2022 r. wyniosła 1.008,45 zł/MWh netto, co jest wartością bardzo zbliżoną do szacunkowej kalkulacji wykonanej przez biegłego. Tym samym ww. cena odzwierciedla rynkowy poziom cen sprzedaży do przedsiębiorstw w listopadzie 2022 r. Ponadto biegły wskazał, że wypowiedzenie Umowy przez (...) skutkowało realnym ryzykiem i potencjalną koniecznością skorzystania przez powoda ze sprzedaży rezerwowej, przy czym tego typu sprzedaż energii elektrycznej dla powoda (będącego odbiorcą z grupy taryfowej B21) rozliczona byłaby po cenie 1.529,60 zł/MWh netto + 207 zł/m-c/PPE.

Jednocześnie biegły wskazał, że Umowa między stronami odzwierciedlała poziom cen ustalany przez (...) w innych podobnych transakcjach, zgodnie z przedłożonymi do odpowiedzi na pozew umowami z innymi podmiotami, przy czym pozwany nie udostępnił informacji o wolumenie sprzedawanej energii elektrycznej dla zanonimizowanych podmiotów, co potencjalnie mogłoby mieć wpływ i tłumaczyć występujące drobne różnice cenowe. W ocenie biegłego zupełnie inne podejście porównawcze należy stosować w sytuacji, kiedy na skutek wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym powód zmuszony był do poszukiwania alternatywnego sprzedawcy energii elektrycznej. Wynika to z faktu zmian rynkowych, w tym m.in. poziomów cen energii elektrycznej, które miały miejsce między 26 marca 2020 r., a 31 sierpnia 2022 r. Dlatego niezasadne jest według biegłego porównywanie ceny energii wynikającej z zawartej przez strony Umowy z umową sprzedaży energii elektrycznej zawartą przez powoda z (...) do cen wynikających z zawartych przez (...) umów z innymi kontrahentami.

Opinię biegłego w powyższym zakresie uznać należało za spójną, jasną i logiczną. Biegły odpowiedział na postawione w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu pytania w sposób wyczerpujący oraz jasno przedstawił swój tok rozumowania. Z powyższych względów Sąd przyjął ustalenia poczynione przez biegłego za własne. Jednocześnie, należy mieć na względzie, że opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, wtedy gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne, nie może być natomiast sama źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłego (m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., ICR 140/69 OSNCP 1970, nr 5, poz. 85).

Sąd dopuścił również dowód z zeznań świadka J. G. (protokół z rozprawy z dnia 17 stycznia 2024 r., k. 229-231), który jako dyrektor ds. zarządzania portfelem w (...) zeznał, że weryfikacja rzeczywistego odbioru rozpoczęła się u pozwanego w sierpniu 2022 r., ponieważ rynek energii miał trend wzrostowy od 2021 r., jednak istotne wzrosty wystąpiły w trzecim kwartale 2022 r. Wtedy wyniki (...) zaczęły się znacząco pogarszać i rozpoczęło się szukanie przyczyny. Im bardziej ceny rosły, tym więcej kosztował dokupowany wolumen. Było możliwe fizyczne dalsze zakupywanie energii po wyższej cenie, ale nie było to opłacalne dla spółki. W toku weryfikacji znaleziono podmiot, które zużywały bardzo dużo energii, o wiele więcej niż zadeklarowane w umowie. Świadek potwierdził też, że powód należał do tej grupy, ponieważ odebrał wolumen do maja 2022 r. za cały rok. Co do części podmiotów wytypowanych w ramach audytu udało się zawrzeć aneks do umów.

W ocenie zeznania świadka J. G. były w pełni wiarygodne. Świadek potwierdził wyłącznie okoliczności bezsporne między stronami, tj. zwrot cen na rynku energii w 2022 r., zwiększone koszty (...) związane z koniecznością zakupu energii uprzednio nie zakontraktowanej oraz przekroczenie przez powoda znacznie przewidzianego w Umowie wolumenu. Świadek opisał także proces bilansowania oraz wskazał, że z uwagi na braki kadrowe kwestia wyższej poboru energii przez część klientów została ujawniona w pozwanej spółce dopiero po pewnym czasie na skutek przeprowadzenia wewnętrznej kontroli.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód dochodził w toku postępowania roszczenie na podstawie art. 471 k.c., wskazując, że pozwany nienależycie wykonał umowę, poprzez jej bezpodstawne i bezskuteczne wypowiedzenie oraz zaprzestanie jej realizacji. W wyniku tego działania, powód poniósł szkodę w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy ceną ustaloną przez strony w Umowie, a ceną rzeczywiście zapłaconą przez powoda na rzecz nowego sprzedawcy. Natomiast strona pozwana kwestionowała roszczenia powoda, wskazując, że ze względu na nienależyte wykonanie Umowy przez powoda (poprzez przekazanie nieprawdziwych danych przed zawarciem Umowy oraz brak informacji o zmianie stanu faktycznego mającego wpływ na obowiązki stron), była w pełni uprawniona do złożenia wypowiedzenia.

Jednocześnie niniejszej sprawie bezsporne między stronami było, że Umowa miała charakter umowy nazwanej i stanowiła umowę sprzedaży energii elektrycznej. Zgodnie z art. 535 § 1 k.c., do podstawowych obowiązków sprzedawcy należy przeniesienie na kupującego własności sprzedawanej rzeczy oraz wydanie tejże rzeczy kupującemu. Z kolei, do

podstawowych obowiązków kupującego, należy odebranie rzeczy oraz zapłacenie ceny. Stosownie zaś do art. 555 k.c. przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii oraz do sprzedaży praw. Pojęcie „energii” nie zostało jednoznacznie zdefiniowane na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego. Konieczne staje się zatem odwołanie do języka fizyki. W tym zakresie energia utożsamiana jest przede wszystkim ze zdolnością do wykonania pracy. Jednak w świetle regulacji art. 555 k.c. sprzedaż energii obejmuje przede wszystkim sprzedaż możliwości korzystania ze źródeł energii, faktyczna ilość zaś sprzedanej energii określana jest na podstawie jej zużycia przy wykorzystaniu dostępnych źródeł (M. Tulibacka, Komentarz do art. 555 k.c., [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, pod. red. K. Osajda, W. Borysiak, Wyd. 30, Warszawa 2022).

Zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie prawa nie ulega wątpliwości, że umowa sprzedaży jest typową umową wzajemną, do której znajduje zastosowanie przepisy art. 491-495 k.c. Umowa bowiem jest wzajemna, jeżeli na jej podstawie każda ze stron spełnia świadczenie, będące odpowiednikiem (ekwiwalentem niekoniecznie ekonomicznym) otrzymywanego w zamian świadczenia drugiej strony (J.M. Kondek, Komentarz do art. 487 k.c., [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, pod. red. K. Osajda, W. Borysiak, Wyd. 30, Warszawa 2022). Należy przy tym pamiętać, że przepisy dotyczące ustawowego prawa odstąpienia od umowy wzajemnej są przepisami bezwzględnie obowiązującymi w tym znaczeniu, że nie jest możliwe wyłączenie ich stosowania przez strony ani dowolna modyfikacja ich przesłanek. Strony nie mogą wyłączyć uprawnienia do odstąpienia na podstawie art. 491 § 1 k.c. ani art. 493 k.c. w umowie ani wprowadzić takich jego modyfikacji, które w istocie ograniczałyby uprawnienia ochronne wierzyciela. W ocenie Sądu, taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, strony bowiem nie naruszyły ww. przepisów formułując postanowienia umowne dotyczące wypowiedzenia Umowy.

W pierwszej kolejności odnosząc się do kwestii skuteczności wypowiedzenia na skutek złożonego przez (...) oświadczenia woli pismem z dnia 31 sierpnia 2022 r. (stanowiącej oś sporu między stronami), należy wskazać, że strony mogą w granicach swobody umów zastrzec umowne prawo odstąpienia przy uwzględnieniu przesłanek określonych w art. 395 § 1 k.c. albo wskazać okoliczności, w których możliwe będzie wypowiedzenie umowy. W niniejszej sprawie strony szczegółowo uregulowały przedmiotową kwestię w § 10 Umowy, przewidującym uprawnienie zarówno Kupującego jak i Sprzedawcy do wypowiedzenia przedmiotowej Umowy. Jednocześnie pozwany w swoim oświadczeniu woli o wypowiedzeniu Umowy, jak również w toku postępowania, powoływał jako podstawę wypowiedzenia § 10 ust. 2 lit. a), b) i c) Umowy, dlatego też w zakresie skuteczności tej czynności prawnej, należało zbadać, czy spełniły się przewidziane w tych postanowieniach umownych przesłanki.

W ocenie Sądu analiza materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy prowadzi do ustaleń, że powód nie naruszył żadnego ze wskazanych powyżej postanowień umownych a w szczególności zawsze w terminie wypełniał swoje zobowiązania pieniężne wobec pozwanej spółki.

Po pierwsze z całą pewnością nie spełniła się przesłanka z § 10 ust. 2 lit. a) Umowy, tj. powód w sposób rażący nie naruszał postanowień Umowy. W tym zakresie strona pozwana wskazywała na brak wypełnienia obowiązku z § 2 ust. 2 lit. i) Umowy w postaci niezwłocznego pisemnego informowania Sprzedawcy o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na prawa lub obowiązki stron objęte Umową, w szczególności o zmianach charakteru wykorzystania energii. W toku postępowania pozwany nie wykazał bowiem, że zaszły jakiegokolwiek zmiany w zakresie prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej ani tym bardziej wykorzystania kupowanej od (...) energii elektrycznej. Wszystkie twierdzenie pozwanego w tym zakresie sprowadzały się do wskazywania na o wiele większe zapotrzebowanie powoda na energię, niż wynikało z planowanego zużycia wskazanego w Załączniku nr 1 do Umowy. Z faktu większego zapotrzebowania pozwany domniemywał zmiany w zakresie prowadzonej przez W. L. działalności gospodarczej, wpływające na obowiązki stron, które powód było zobowiązany zgłosić Sprzedawcy zgodnie z ww. postanowieniem Umowy. W ocenie Sądu twierdzenie w tym zakresie nie zostało w żaden sposób udowodnione. Pozwany nawet nie wskazał co według niego zmieniało się w działalności powoda i nie zostało zgłoszone (...). Nie wykazał zmiany profilu działalności powoda, poszerzenia jego skali. Ponadto o zmianie w tym zakresie przeczą zasady logiki i doświadczenia życiowego, skoro do przekroczenia planowanego zużycia doszło już w pierwszym miesiącu obowiązywania Umowy.

Przy czym warto w tym miejscu wskazać, że w Załączniku nr 1 do Umowy wskazano planowane zużycie w wymiarze rocznym, bez rozbięcia na miesiące. Pomijając fakt, że żadne z postanowień umownych nie nakładało na powoda obowiązku poboru energii tylko w wymiarze wynikającym z załącznika nr 1, albowiem był tak wskazany tylko planowany i to przez pozwanego pobór energii, to przeliczenie wartości wskazanej w przedmiotowym załączniku na miesiące nie znajduje natomiast żadnego uzasadnienia w postanowieniach Umowy.

Powód nie złożył pozwanej nieprawdziwego oświadczenia co do okresu wypowiedzenia umowy sprzedaży energii u dotychczasowego sprzedawcy. Nie naruszył także żadnych zobowiązań wynikających z § 9 Umowy.

Pozwana w piśmie z 23 września 2022 r. wskazała, że jeżeli powód zdawał sobie sprawę z tego, że będzie pobierał większą ilość energii elektrycznej niż wynikało to z faktur historycznych lub planował na przykład rozwój swojego przedsiębiorstwa, to powinien złożyć pozwanemu jeszcze przed zawarciem umowy prawidłowe oświadczenie w zakresie poboru energii planowanej do odbioru albo złożyć oświadczenie o planach rozwoju przedsiębiorstwa skutkujących większym zużyciem energii.

W przeciwnym razie, należy uznać, iż już na etapie zawierania umowy, kupujący wprowadził w błąd i milcząco przystał na ustalenie wielkości wolumenu wyłącznie na podstawie danych historycznych.

Powyższy zarzut nie mógł być przez Sąd podzielony, albowiem obowiązek na który wskazuje pozwana nie wynikał z treści zawartej przez strony umowy, a w ocenie Sądu powód nie miał podstaw aby go domniemywać. W załączniku nr 1 do umowy mowa jest o planowanym wolumenie, nie zaś o konieczności jego dokładnego wskazania czy określenia. Stanowił on wielkość szacunkową, nie zaś bezwzględnie wiążącą.

Co więcej, w ocenie Sądu obowiązki wskazane w § 2 ust. 2 lit. i) Umowy („niezwłocznego pisemnego informowania Sprzedawcy o wszelkich zmianach stanu faktycznego, które mają wpływ na prawa lub obowiązki stron objęte Umową”) oraz przesłanka wypowiedzenia z § 10 ust. 2 lit. a) Umowy („rażące naruszenie postanowienia Umowy”) zostały określone zbyt ogólnie. Natomiast Sąd Okręgowy podziela pogląd, że na gruncie prawa polskiego, i to nie tylko w zakresie stosunków z udziałem konsumentów (art. 385 § 2 k.c.), wątpliwości należy tłumaczyć na niekorzyść strony, która zrehabilitowała umowę. Ryzyko wątpliwości wynikających z niejasnych postanowień umowy, nie dających usunąć się w drodze wykładni, powinna bowiem ponieść strona, która zrehabilitowała umowę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2011 r., sygn. akt III CSK 55/11, Legalis nr 462209). W niniejszej sprawie Umowę redagował pozwany (okoliczność bezsporna), co oznacza, że niejasności dotyczące sytuacji mogącej stanowić podstawę wypowiedzenia Umowy przez Sprzedającego, należy interpretować wąsko, tj. do sytuacji wyraźnie wskazanej jako rażące naruszenie w § 10 ust. 2 lit. a) Umowy, tj. braku płatności za dostarczoną energię elektryczną. Zdaniem Sądu bowiem brak dokładnego określenia obowiązków drugiej strony, nie może prowadzić do sytuacji powstania blankietowego uprawnienia (...) do wypowiedzenia Umowy. Tym samym w ocenie Sądu w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie spełniły się przesłanki wypowiedzenia Umowy z § 10 ust. 2 lit. a) Umowy, w szczególności brak płatności po stronie powoda (co było również bezsporne).

Ponadto pozwany nie udowodnił, że powód przekazał (...) fałszywe dane lub oświadczenia, co uzasadniałoby wypowiedzenie Umowy na podstawie § 10 ust. 2 lit. b) Umowy. Również w tym zakresie pozwany poprzestał na samych twierdzeniach i domniemaniach wynikających z przekroczenia przez powoda planowego zużycia. W tym miejscu należy podkreślić, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Również stosownie do treści art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1969 r., sygn. akt II PR 313/69, Legalis nr 14124). Natomiast zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje zaś ten skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75,

Legalis nr 18733). W razie zaś ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie.

W toku postępowania strona pozwana nie sprostowała ciężarowi udowodnienia faktów, na które powołała się w uzasadnieniu wypowiedzenia Umowy oraz w odpowiedzi na pozew. Po pierwsze postanowienia umowne nie zobowiązywały powoda do wskazania pozwanej danych o planowanych do odbioru ilościach energii elektrycznej. Wręcz przeciwnie, w umowie uregulowano, że cena sprzedaży energii elektrycznej jest ustalana przez pozwaną spółkę na podstawie informacji o grupie taryfowej, przekazanej pozwanej przez powoda (§ 3 ust. 7 Umowy). Co istotne, pozwana nie kwestionuje prawidłowości przekazanej jej przez powoda ww. informacji. Nie można podzielić zarzutów pozwanej co do przekazania nieprawdziwych danych o planowanych odbiorach ilości energii elektrycznej, jeżeli takie dane nie były przekazywane pozwanej przez powoda. Pozwana takich okoliczności ponad wszelką wątpliwość w toku postępowania przez Sądem Okręgowym nie wykazała. Nie przedstawiła bowiem dokumentów, które przedłożył powód przed zawarciem Umowy, tj. faktur dystrybucyjnych powoda dotyczących zakupu energii elektrycznej u poprzedniego sprzedawcy za ostatnie trzy miesiące działalności. Brak zatem podstaw do kwestionowania ich poprawności. Ponadto jak słusznie wskazywał powód, to (...) dokonał na podstawie przekazanych informacji oszacowania planowanego zużycia. W ocenie Sądu, ewentualnie nieprawidłowy mechanizm wyliczania, czy też planowania poboru i dostawy energii dla przyszłych klientów funkcjonujący u pozwanego nie może obciążać powoda, który nie miał na ten mechanizm wpływu. Strona pozwana nie wykazała, aby na etapie zawierania z powodem umowy sprzedaży energii elektrycznej żądała od niego innych dodatkowych dokumentów, nie wykazała aby powód tych dokumentów nie przedstawił. Oznacza to zatem, że przedłożenie 3 faktur uznała za właściwe do planowania procesu zakupu energii pod przyszłe dostawy. Nic nie stało na przeszkodzie, aby w tym celu żądać od przyszłego klienta faktur za okres 12 miesięcy, czy też wprowadzić do umowy dodatkowe postanowienia zabezpieczające jak np. możliwość rewizji ceny zapłaty, po każdym pełnym roku stosunku zobowiązaniowego. Brak należytej staranności po stronie pozwanej nie może obciążać powoda, albowiem to pozwana na podstawie dostarczonych jej i zażądanych od powoda dokumentów samodzielnie dokonała wyliczeń. Powód na te wyliczenia nie miał żadnego wpływu.

Zauważyć w końcu należało, że zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 Umowy, to pozwany był odpowiedzialny za bilansowanie handlowe w ramach Umowy oraz miał ponosić wszelkie koszty i obowiązki związane z niezbilansowaniem. Tym samym ciężar bilansowania oraz oszacowania planowanego zużycia, od którego uzależniona była również cena energii elektrycznej, obciążał stronę pozwaną, która na własne ryzyko zawarła umowę sprzedaży energii elektrycznej na okres 3 lata (przy stałej cenie), na podstawie danych jedynie za trzy miesiące. Nic nie stało na przeszkodzie aby pozwany regularnie weryfikował zawarte kontrakty, a w przypadku zauważenia pewnych niekorzystnych dla siebie odstępstw reagował na bieżąco przy pomocy dostępnych umownie i ustawowo środków prawnych. Kwestia rozpoczęcia wewnątrz pozwanej spółki poszukiwania przyczyn pogorszenia się jej wyników finansowych pozostaje przy tym bez większego znaczenia dla oceny przedmiotu sporu.

W tym zakresie konieczna jest ocena działań pozwanego przez pryzmat prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, a więc jako podmiotu profesjonalnie funkcjonującego w obrocie prawnym. Przy ustalaniu wzorca należytej staranności profesjonalizm dłużnika będzie uwzględniany w przypadku osoby fizycznej, osoby prawnej i jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadzących we własnym imieniu działalność gospodarczą (także zawodową) a należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności (art. 335 § 2 k.c.). Uzasadnieniem dla takiego „surowszego” wzorca w ocenie działalności przedsiębiorców jest okoliczność, że działalność przedsiębiorcy, mająca charakter gospodarczy lub zawodowy, prowadzona jest w sposób ciągły i powinna być oparta na szczególnych umiejętnościach. W konsekwencji, prowadzenie działalności profesjonalnej uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy oraz skrupulatności dłużnika. Zasadne jest zdaniem Sądu zapatrywanie, że każdy podmiot gospodarczy, prowadząc działalność, spełnia jednocześnie wszystkie warunki do prowadzenia takiej działalności gospodarczej, a do takich warunków należy posiadanie wiadomości i umiejętności fachowych na poziomie wymaganym w obowiązujących przepisach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 1993 r., sygn. akt III CRN 77/93, OSNC 1994, nr 3, poz. 69). Podkreślenia wymaga fakt, że wymóg staranności, o którym mowa w ww. przepisie

dotyczy nie tylko samego spełnienia świadczenia, lecz wszystkich etapów wykonywania zobowiązania, łącznie z etapem przygotowawczym. Staranność określa się jako zespół pozytywnych cech charakteryzujących zachowanie dłużnika, takich jak: pilność, sumiennność, rozsądek, ostrożność, zapobiegliwość, dbałość o osiągnięcie zamierzonego celu, przezorność, rozwagę, uwagę, zdrowy rozsądek. Przy określaniu wzorca należytej staranności należy uwzględnić również całokształt okoliczności faktycznych konkretnej sytuacji, w której dłużnik działał. Nie mogą być natomiast brane pod uwagę cechy indywidualne i możliwości dotyczące bezpośrednio osoby dłużnika – czyli jego indywidualne właściwości i warunki osobiste, psychiczne i fizyczne (uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1971 r., sygn. akt III CZP 33/70, OSNCP 1971, nr 4, poz. 59).

Mając na uwadze powyższe, zasadnym jest zdaniem Sądu twierdzenie, że błędne oszacowanie planowanego zużycia energii elektrycznej obciąża w niniejszej sprawie pozwanego, jako spółkę zajmującą się obrotem energią elektryczną zgodnie z koncesją wydaną przez Prezesa URE i w tym zakresie (...) ponosi ekonomiczne ryzyko, w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Z uwagi na to oraz fakt nieudowodnienia, że faktury przekazane przez powoda przed zawarciem Umowy były fałszywe, brak jest podstaw do uznania, iż ziszcza się przesłanka z § 10 ust. 2 lit. b) Umowy.

Brak również podstaw do stwierdzenia, że zaistniały przesłanki z § 10 ust. 2 lit. c) Umowy, w postaci okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi powód (w szczególności w związku z naruszeniem zobowiązań, o których mowa w § 9 Umowy, tj. naruszenia wyłączności), w wyniku których nie było możliwe wykonanie zobowiązania Sprzedawcy polegającego na sprzedaży na rzecz Kupującego energii elektrycznej na zasadach określonych w Umowie. Powyższy paragraf stanowi kolejny niejasny, niedookreślony obowiązek po stronie kupującego, który w zasadzie mógłby stanowić podstawą dla pozwanego do wypowiedzenia każdej umowy, w każdym czasie i w ten sposób do niekorzystnego wpływania na sytuację finansową każdego partnera gospodarczego.

Zdaniem Sądu Umowa mogła być dalej wykonywana, a jedyną przyczyną jej wypowiedzenia była jej nieopłacalność dla (...), w związku z konieczności dokupowania energii elektrycznej na TGE. Potwierdziły to również zeznania świadka J. G.. Ponadto jak słusznie podniosła strona powodowa niemożliwość wykonania umowy nie można utożsamiać z jej nieopłacalnością dla jednej ze stron na gruncie art. 493 § 1 k.c., który przewiduje, że jeśli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana (następca niemożliwość świadczenia), druga strona może, według swego wyboru, albo żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania, albo od umowy odstąpić. Stan niemożliwości świadczenia (uregulowany również w art. 475 § 1 k.c.) przejawia się bowiem w tym, że nie tylko dłużnik, ale nikt inny w danych okolicznościach nie jest w stanie spełnić świadczenia. Innymi słowy jest to sytuacja, w której świadczenie jest obiektywnie niemożliwe do spełnienia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 maja 1992 r., sygn. akt I ACr 162/92, Legalis nr 32857; Zagrobelny, Komatarz do art. 475 [w] Kodeks cywilny. Komentarz pod red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Warszawa 2023 r., Wyd. 11). Niemożność świadczenia nie występuje nawet wówczas, gdy dłużnikowi brakuje środków pieniężnych koniecznych do zapłaty (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2003 r., sygn. akt III CKN 1320/00, Legalis nr 59860).

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu wypowiedzenie Umowy przez (...) na podstawie § 10 ust. 2 lit. a), b) i c) Umowy oświadczeniem z dnia 31 sierpnia 2022 r. było bezskuteczne.

Działania strony pozwanej można zakwalifikować do kategorii działań nierzetelnych. Zauważyć bowiem należy, że w przypadku stwierdzenia braku opłacalności po stronie pozwanej do sprzedaży energii elektrycznej, w tym wobec wzrostu cen jej zakupu na giełdzie powodowanej czynnikami geopolitycznymi nic nie stało na przeszkodzie aby pozwana wystąpiła do sądu np. z powództwem

o ukształtowanie treści czynności prawnej, żądała zmiany łączącego strony stosunku umownego, czy tej jego całkowitego rozwiązania. Autonomiczna decyzja o wypowiedzeniu umowy w trybie natychmiastowym w oparciu o przesłanki powołane w oświadczeniu o wypowiedzie była nieskuteczna

z uwagi na ww. okoliczności, jak też z uwagi na niejasne i nieprecyzyjne określenie podstaw wypowiedzenia.

Odnosząc się natomiast do podstawy prawnej żądania powoda, należy w wskazać, że przesłankami uwzględnienia roszczenia odszkodowawczego na gruncie art. 471 k.c. jest wykazanie przez powoda niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego, poniesienie szkody oraz wystąpienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a niewykonanie/nienależytym wykonaniem zobowiązania. Wykazanie tych przesłanek wymaga zatem przede wszystkim udowodnienia, jaka była treść zobowiązania, czyli jakie było zachowanie dłużnika, do którego był on zobowiązany w stosunku do wierzyciela lub inaczej mówiąc: na czym miało polegać jego świadczenie na rzecz wierzyciela. Wszystkie powyższe przesłanki powinny zostać wykazane przez wierzyciela (w tym wypadku: powoda) występującego z roszczeniem odszkodowawczym *ex contractu*. Podkreślić przy tym trzeba, że w ramach tych przesłanek wierzyciel nie ma obowiązku wykazania, że dłużnik nie dochował należytej staranności przy wykonywaniu zobowiązania, ponieważ wierzyciel na ogół nie zna okoliczności lub przyczyn, z powodu których dłużnik nie wykonał zobowiązania lub wykonał je nienależycie, w związku z czym w art. 471 *in fine* k.c. przyjęto domniemanie, że wynikało z przyczyn leżących po stronie dłużnika, tj. takich, za które ponosi on odpowiedzialność (na ogół chodzi o jego winę). W konsekwencji wierzyciel w ogóle nie musi wykazywać winy dłużnika, czyli tego, że nie dochował on należytej staranności. Tym samym nie musi udowadniać, na czym polegałoby dochowanie tej staranności przez dłużnika, lecz to dłużnik, chcąc ewentualnie uwolnić się od odpowiedzialności kontraktowej, ma obowiązek wykazania braku swojej winy, tj. że wykonywał zobowiązanie z zachowaniem wymaganej od niego należytej staranności. Powinien więc udowodnić, jakie były przyczyny niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania oraz że nie ponosi za nie odpowiedzialności, ponieważ dochował należytej staranności przy jego wykonywaniu. Wykazanie braku winy staje się jednak aktualne dopiero w razie wykazania przez wierzyciela, że zachodzą wskazane wcześniej przesłanki odpowiedzialności kontraktowej dłużnika. W takim zaś wypadku istotne byłoby również rozważenie, jaki był miernik należytej staranności dłużnika, czyli jak powinien on się zachować, aby prawidłowo wykonać zobowiązanie (*vide*: wyrok SA w Gdańsku z dnia 4 września 2019 roku, sygn. akt I AGa 32/19).

W związku z ustaleniem przez Sąd, że pozwany nie był uprawniony do wypowiedzenia Umowy, jej zaprzestanie wykonywania przed ustalonym w Umowie terminie (tj. 31 grudnia 2023 r.) stanowi nienależyte jej wykonanie, które *de facto* polegało na jej niewykonywaniu po upływie terminu wskazanego w wypowiedzeniu z dnia 31 sierpnia 2022 r. Jednocześnie w ocenie Sądu pozwany nie sprostął ciężarowi udowodnienia, że nie ponosi winy za nienależyte wykonanie Umowy, poprzez brak wykazania podstaw wypowiedzenia Umowy, co zostało szczegółowo omówione powyżej.

Strona pozwana kwestionowała fakt wystąpienia po stronie powoda szkody w związku z naruszeniem postanowień Umowy, co do zasady jak i wysokości, jednak również w tym zakresie twierdzenia pozwanego nie zasługiwały na uwzględnienie. Szkodę w orzecznictwie i nauce prawa definiuje się jako uszczerbek w prawnie chronionych dobrach majątkowych, wyrażający się w różnicy pomiędzy stanem tych dóbr, jaki istniał i jaki następnie mógłby, w ramach normalnej kolei rzeczy się wytworzyć, a stanem, jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego zmianę, polegającą na uszczupleniu aktywów lub zwiększeniu pasywów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2003 r., I CKN 6/01, *Legalis* nr 58643). Sposób obliczania odszkodowania uregulowany został w art. 361 § 2 k.c., który stanowi wyraz realizacji przez ustawodawcę zasady pełnej kompensacji szkody. W przepisie tym zawarto dyrektywę dotyczącą sposobu obliczenia odszkodowania za szkodę majątkową, polegającą na postawieniu poszkodowanego w sytuacji, w której znajdowałby się, gdyby zdarzenie szkodzące nie miało miejsca (P. Sobolewski, *Komentarz do art. 361 k.c.*, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, pod. red. K. Osajda, W. Borysiak, Wyd. 31, Warszawa 2023).

Jednocześnie w ocenie Sądu powód sprostął ciężarowi wykazania zakresu szkody. W listopadzie 2022 r. powód, na skutek nieuzasadnionego zaprzestania przez pozwaną sprzedaży energii elektrycznej na jego rzecz poniósł szkodę w kwocie 349.580,74 zł. Jak wynika z faktury VAT (...) w listopadzie 2022 r. ilość zużycia energii elektrycznej przez powoda wyniosła 475,994062 MWh. Zgodnie ze stawką określoną w Załączniku nr 3 do Umowy cena za MWh ustalona została na kwotę 309,00 zł netto. Tym samym za ww. ilość energii elektrycznej powód zapłaciłby kwotę 154.436,28 zł brutto (475,994062 MWh x 309,00 zł netto + 5% VAT). Na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...), zawartej z uwagi na zaprzestanie wykonywania Umowy przez pozwaną, powód w listopadzie 2022 r. uścił za zakup energii elektrycznej kwotę 504.017,02 zł brutto. Różnica pomiędzy ww. kwotą (504.017,02 zł brutto), a kwotą, którą

powód uiszczyłby gdyby pozwana nie zaprzestała świadczyć usługi sprzedaż na jego rzecz na skutek nieuzasadnionego wypowiedzenia (154.436,28 zł brutto) stanowi szkodę powoda. Kwota 349.580,74 zł stanowi bowiem koszty, które powód, z uwagi na nieuzasadnione wypowiedzenie mu Umowy przez pozwaną, był zobowiązany ponieść, a której nie poniósłby gdyby pozwana spółka wykonała swoje zobowiązania.

Zauważyć należy, że z niekwestionowanej przez którąkolwiek ze stron opinii biegłego sądowego wynika, że cena rozliczeniowa wynikająca z faktury VAT (...) wynosząca 1008,45 zł/MWh odzwierciedla rynkowy poziom cen sprzedaży do przedsiębiorstw w listopadzie 2022 r., zaś kalkulacja przeprowadzona przez biegłego bazująca na rzeczywistych godzinowych cenach rozliczeniowych na fixingu I w okresie od 1 listopada 2022 r. do 30 listopada 2022 r. i w oparciu

o przybliżony profil zużycia energii dała w rezultacie cenę rozliczeniową wynoszącą 1028,62 zł/MWh – cenę zbliżoną do rzeczywistej ceny rozliczeniowej. Zawarcie przez powoda umowy dostawy energii elektrycznej z owym dostawcą stanowiło de facto ograniczenie przez niego wysokości szkody, albowiem nagłe wypowiedzenie umowy sprzedaży energii elektrycznej często skutkuje koniecznością skorzystania przez odbiorcę z tzw. sprzedaży rezerwowej, co w niniejszej sprawie wiązałoby się z ceną wynoszącą 1.529,60 zł/MWh. Zakup energii od (...) nie naraził powoda na zwiększony koszt zakupu energii.

W ocenie Sądu, pomiędzy niewykonaniem przez pozwaną Umowy w listopadzie 2022 r., a poniesieniem przez powoda ww. szkody istnieje także adekwatny związek przyczynowy. Nie ulega wątpliwości, że w wyniku zaniechania pozwanej po stronie powoda powstało roszczenie odszkodowawcze, które nie zaistniałoby, gdyby pozwana spółka świadczyła zgodnie z postanowieniami Umowy. Powód zawarł z pozwaną umowę terminową i miał prawo oczekiwać stałości w cenie sprzedaży energii przez okres 3 lat, tym bardziej, że pozwana nie kierowała do niego przed wypowiedzeniem żadnych monitów, wezwań, czy też nie wniosowała o zmianę treści umowy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 349.580,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty.

W zakresie roszczenia odsetkowego należy w pierwszej kolejności wskazać, że zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Chwilę, w której dłużnik dopuszcza się opóźnienia, określić należy na podstawie art. 476 k.c., zgodnie z którym dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Dłużnik odpowiedzialny za naprawienie szkody pozostaje w opóźnieniu z zapłatą świadczenia bezterminowego, tj. od wezwania go przez poszkodowanego o spełnienie tego świadczenia (art. 455 k.c.). Na gruncie niniejszej sprawy powód wezwał pozwanego pismem z dnia 5 stycznia 2023 r. (k. 51-56) do zapłaty kwoty 349.580,74 zł w terminie 7 dni, tytułem odszkodowania za szkodę wynikającą z bezzasadnego wypowiedzenia Umowy. Wezwanie zostało doręczone (...) dnia 13 stycznia 2023 r. (czego pozwany nie kwestionował w toku postępowania), po czym po upływie terminu wskazanego w piśmie, który upłynął 20 stycznia 2023 r., pozwany złożył pismem z dnia 24 stycznia 2023 r. (k. 57) odpowiedź, kwestionując roszczenie w całości. Dlatego w ocenie Sądu roszczenie odsetkowe również zasługiwało na uwzględnienie w całości.

O kosztach procesu orzeczono z mocy art. 98 k.p.c., uznając że powód wygrał proces w całości i zasądził na jego rzecz od pozwanej spółki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 31.267,00 zł, na którą składały się: opłata od pozwu w wysokości 17.450,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 10.800,00 zł, ustalone w oparciu o § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r., opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz 3.000,00 zł tytułem zwrotu zaliczki wpłaconej przez powoda i wykorzystanej na wynagrodzenie biegłego sądowego.

W pkt 3 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 2.246,56 zł tytułem części wynagrodzenia biegłego poniesionego tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, przyznanego biegłemu na podstawie postanowienia z dnia 3 kwietnia 2024 r.

sędzia Paweł Stosio

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

sędzia Paweł Stosio